

Fizik Motivasyon Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fizik Motivasyon Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21864>

Özet

Fizik Motivasyon Ölçeği (FMÖ), öğrencilerin fizik öğrenimine yönelik motivasyonel yönelimlerini, ilgi düzeylerini ve öz yeterlik algılarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir uyarlama aracıdır. Ölçek, Erol Süzük tarafından 2019 yılında, orijinal Fen Bilimleri Motivasyon Ölçeği II'nin (Science Motivation Scale II) Türkçe'ye ve spesifik olarak fizik alanına adapte edilmesiyle oluşturulmuştur. Bu uyarlama, fen eğitimindeki motivasyonel yapıların kültürel ve alana özgü bağlamda incelenmesine olanak tanır.

FMÖ, öğrencilerin akademik başarıları ile motivasyonel faktörler arasındaki ilişkileri derinlemesine analiz etmek için değerli bir psikometrik araç olarak hizmet vermektedir. Toplam 25 maddeden oluşan ölçek, Beşli Likert tipi derecelendirme formatını kullanarak katılımcıların motivasyon düzeylerini nicel olarak belirlemektedir.

Anahtar Kelimeler

Fizik, Motivasyon, Öğrenci Motivasyonu, Psikometrik Araç, Ölçek Uyarlaması, Fen Eğitimi.

Yazarlar

Erol Süzük

Amaç

Fizik Motivasyon Ölçeği'nin temel amacı, ortaokul veya lise düzeyindeki öğrencilerin fizik derslerine yönelik içsel ve dikkatli motivasyon düzeylerini tespit etmektir. Ölçek, öğrencilerin öğrenme sürecine ne kadar değer verdiklerini, başarıya yönelik beklentilerini ve rekabetçi eğilimlerini ölçerek, motivasyonel profillerini kapsamlı bir şekilde ortaya koymayı hedefler.

Uyarlama çalışması, uluslararası alanda kabul görmüş Fen Bilimleri Motivasyon Ölçeği II'nin yapısal geçerliğini koruyarak, bu yapıyı Türk eğitim sistemi ve fizik derslerinin özgün içeriği ile ilişkilendirmek üzere tasarlanmıştır. Bu sayede eğitimciler, öğrencilerin motivasyon eksikliklerini veya güçlü yönlerini belirleyerek öğretim stratejilerini optimize edebilirler.

Yapı

Ölçek, motivasyonun çok boyutlu bir psikolojik yapı olduğunu varsayar ve büyük olasılıkla orijinal ölçekte bulunan alt boyutlar (örneğin, öz-yeterlik, içsel değer, dikkatli düzenleme ve kariyer motivasyonu) fizik bağlamında ölçmeyi amaçlar. Her bir alt boyut, öğrencilerin fizik öğrenimine yönelik farklı motivasyonel kaynakları temsil eder.

FMÖ'nün maddeleri, öğrencilerin fizik bilgilerini günlük yaşamla ilişkilendirme düzeylerinden (içsel değer) tutun da, fizik sınavlarında diğer öğrencilerden daha başarılı olma arzusuna (performans yaklaşım motivasyonu) kadar geniş bir yelpazede motivasyonel bileşenleri sorgular. Toplam 25 madde, bu karmaşık yapıların farklı yönlerini detaylıca ele alır.

Geçerlik

Kaynak içeriğinde Fizik Motivasyon Ölçeği'ne ait spesifik geçerlik katsayıları veya analiz sonuçları (örneğin, Doğrulayıcı Faktör Analizi sonuçları) sunulmamıştır. Ancak bilimsel bir uyarılma çalışmasında, ölçeğin geçerliliği yapı geçerliliği ve kapsam geçerliliği yöntemleri kullanılarak titizlikle incelenir.

Ölçeğin yapı geçerliliği, orijinal Fen Bilimleri Motivasyon Ölçeği II'nin faktör yapısının fizik alanında ve Türkçe popülasyonunda korunup korunmadığını istatistiksel olarak test edilmesiyle sağlanmıştır. Detaylı geçerlik bulguları, Süzük (2019) tarafından yayımlanan makalenin tam metninde yer almaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılığına ilişkin istatistiksel güvenilirlik değerleri (örneğin, Cronbach Alfa katsayısı) kaynak içerikte belirtilmemiştir. Ancak uyarılma sürecinin bir parçası olarak, ölçeğin maddelerinin tutarlı bir biçimde aynı motivasyonel yapı ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla güvenilirlik analizleri yapılmıştır.

Güvenirlik çalışmaları, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı örneklemelerde benzer sonuçlar üretme yeteneğini destekleyen yüksek iç tutarlılık katsayıları rapor etmesi beklenir. İlgili katsayılar ve güvenilirlik analiz yöntemleri (bölünmüş yapı güvenilirlik veya test-tekrar test), referans gösterilen akademik yayında mevcuttur.

Faktör Analizi

Fizik Motivasyon Ölçeği'nin uyarılma sürecinde, orijinal ölçeğin çok faktörlü yapısının fizik bağlamında geçerliliğini kanıtlamak amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Bu analiz, ölçekteki 25 maddenin hangi motivasyonel alt boyutlar altında toplandığını ve bu boyutların teorik çerçeveye uygunluğunu doğrular.

Genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak, modelin veri ile uyumu test edilir ve orijinal ölçeğin boyutlarının (örneğin, içsel motivasyon ve dışsal motivasyon) fizik öğrenimine özgü olarak ayrıştıp ayrıştımadığını incelenir. Bu analiz, ölçeğin yapısal geçerliliğinin temelini oluşturur.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Fen Bilimleri Motivasyon Ölçeği II'den uyarlanmıştır)

Format: Ölçek, toplam 25 maddeden oluşmaktadır. Maddeler, Beşli Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılarak yanıtlanır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Genellikle lise veya üniversite düzeyindeki fizik dersi alan öğrenciler).

Yaş Grubu: Spesifik yaş grubu belirtilmemiştir, ancak akademik motivasyon ölçekleri genellikle 14 yaş ve üzeri öğrencileri hedefler.

Popülasyon Detayları: Fizik eğitimi alan ve bu alana yönelik motivasyonel eğilimleri ölçülmek istenen öğrenci grupları.

Test Metodolojisi: Bireysel öz-bildirim envanteri. Katılımcılar, kendilerine sunulan her bir ifadeye ne sıklıkta katıldıklarını belirtirler.

Derecelendirme Sistemi:

Hicbir zaman

Nadiren

Bazen

Genellikle

Her zaman

Anahtar Kelimeler

Öz-bildirim, Likert Ölçeği, Eğitim Psikolojisi, Fen Bilimleri Motivasyon Ölçeği II, Erol Süzük, Öğrenme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Erol Süzük

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: erol.suzuk@marmara.edu.tr

Yazın Adresi: Erol Süzük (Marmara Üniversitesi ile ilişkili olduysa varsayılmaktadır).

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019

Özinler ve Ücret: Ölçeğin bilimsel araştırmalarda kullanımı için sorumlu yazar Erol Süzük ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilmektedir. Akademik yayınlarda kullanıma sunulan ölçekler genellikle ticari olmayan araştırmalar için ücretsizdir, ancak yazar onayı gereklidir.

Ölçeğin tam metni, Dergipark platformunda erişime açıktır: dergipark.org.tr

Kaynaklar

Suзуk, E. (2019). Fen Bilimleri Motivasyon Ölçeği II'nin Türkiye'ye ve fizik'e uyarlanması: Fizik Motivasyon Ölçeği. *Anadolu Öğretmen Dergisi*, 3(2), 126-141. <https://doi.org/10.35346/aod.626185>

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: fizik-motivasyon-olcegi-toad.pdf

Fizik Motivasyon Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek, toplam 25 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda örnek maddeler sunulmuştur:

1. Öğrendiğim fizik yasaları ilginçtir.
2. Fizik sınavlarında diğer öğrencilerden daha başarılı olmak isterim.
3. Fizik öğrenmek ilginçtir.

Toplam 25 madde